

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2015-1-96 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 16-12/186-81
Karar Tarihi : 30.03.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER: Remzi Özge ARITÜRK, Burak SAĞLAM, Hakan EREK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
Bilkent Plaza A-2 Blok Bilkent/ Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.
100 Yıl Mahallesi Barbaros Cadde No:24/1 (A Blok)
Süleymanpaşa/Tekirdağ
- Trakya Elektrik Perakende Satış A.Ş.
100 Yıl Mahallesi Barbaros Cadde No:24/2 (B Blok)
Süleymanpaşa/Tekirdağ

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Trakya Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin BOTAŞ LNG İşletme Müdürlüğü'nün tedarikçi değiştirmesini zorlaştırarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından yapılan başvuruda,

- 1994 yılında Tekirdağ'da terminal işletme faaliyetine başlayan BOTAŞ LNG Terminal İşletme Müdürlüğü'nün 15.09.1993 tarihinde TEK Tekirdağ Elektrik Dağıtım Müessesesi ile ilk abonelik sözleşmesini imzaladığı, BOTAŞ tarafından TEİAŞ şartnamesine uygun olarak tesis edilen iki adet trafo ve bir adet yedek trafo fiderinin de bir protokol ile TEİAŞ'a devredildiği,
- Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından gönderilen 12.11.2004 tarih ve 7941 sayılı yazı ile yukarıda anılan iki adet trafodan dağıtım şirketinin enerji almamasından hareketle BOTAŞ'ın Tekirdağ'da bulunan LNG Terminal İşletme Müdürlüğüne (LNG Terminali) ait tesisin, 1 Nolu Bağlantı¹ (iletim müşterisi) kapsamında olduğunun belirtildiği ve bu kapsamda 05.01.2005 tarihinde TEİAŞ ile bağlantı ve sistem anlaşmasının imzalandığı,
- BOTAŞ ile TEİAŞ arasındaki anlaşmanın devam ediyor olmasına rağmen Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (TREDAŞ), TEİAŞ ve BOTAŞ'ın bilgisi dışında LNG Terminalini 2 Nolu Bağlantı² (dağıtım müşterisi) olarak değerlendirdiği ve BOTAŞ'a bu yönde faturalandırma yaptığı,
- 2 Nolu Bağlantı çerçevesinde yapılan faturalamanın yanlış olduğuna ilişkin TREDAŞ ile görüşmelerin yapıldığı ve konuya ilişkin olarak TEİAŞ'a sorulan görüş

¹ 1 Nolu Bağlantı, bir tüketicin tükettiği elektriği dağıtım şebekesinden bağımsız olarak direkt iletim sisteminden aldığı durumu ifade etmektedir.

² 2 Nolu Bağlantı, bir tüketicinin tükettiği elektriği dağıtım şebekesi üzerinden alması durumunu ifade etmektedir.

neticesinde TEİAŞ tarafından gönderilen 27.05.2014 tarih ve 5881 sayılı yazıda LNG Terminalinin 1 Nolu Bağlantı kapsamında olduğunun belirtildiği,

- Anılan girişimlere ek olarak, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) başvuruda bulunulduğu, EPDK'nın 16.07.2015 tarih ve 42744 sayılı yazısında LNG Terminalinin 1 Nolu Bağlantı kapsamında olduğunun ifade edildiği; bu durumun ve gerekli mahsuplaşmanın yapılması gerektiğinin TREDAS'a bildirildiği,
- EPDK ve TEİAŞ tarafından gönderilen yazılara rağmen TREDAS'ın 2014 Ağustos faturasını da 2 Nolu Bağlantı olarak düzenlediği, TREDAS'ın, 2 Nolu Bağlantıya ilişkin faturada yer alan iletim bedelini TEİAŞ'a ödemediği ve 2 Nolu Bağlantı modeli gereği olarak ölçüye esas sayacın yerini de değiştirmedeği; bu sebeple hatlarda kayıp olmamasına rağmen LNG Terminaline ilişkin faturalardan kayıp-kaçak bedeli tahsil edildiği,
- EPDK'nın TREDAS'a gönderdiği 25.11.2014 tarih ve 69734 sayılı yazısı ile 05.12.2014 tarihine kadar, 05.01.2005 tarihinden itibaren LNG Terminalinden alınmaması gereken tüm bedelleri iade etmesi ve LNG Terminaline ait aboneliğin düzeltilmesi gerektiği, aksi takdirde Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16. Maddesi çerçevesinde TREDAS hakkında işlem yapılacağı hususlarının bildirildiği,
- EPDK'nın uyarılarına rağmen LNG Terminaline kesilen 2014 Kasım faturasının da TREDAS tarafından 2 Nolu Bağlantı çerçevesinde kesildiği,
- LNG Terminalinin, serbest tüketici olarak elektrik tedariki sağlamak adına, 1 Nolu Bağlantı kullanıcısı olarak 29.01.2015 tarihinde ihale açtığı, ancak bu ihalenin iptal olması nedeniyle 25.03.2015 tarihinde bir ihaleye daha çıkıldığı ve söz konusu ihalenin Çelikler Elektrik Toptan Satış A.Ş. (ÇELİKLER) tarafından kazanıldığı, 16.04.2015 tarihinde de ihaleyi kazanan ÇELİKLER ile tedarik sözleşmesinin imzalandığı,
- ÇELİKLER ile imzalanan anlaşmanın akabinde, LNG Terminalinin 2015 Mayıs ayından itibaren elektrik tedarikini serbest piyasa üzerinden gerçekleştireceğinin, bu yüzden LNG Terminali ile 15.09.1993 tarihinde Trakya Elektrik Perakende Satış A.Ş. (TREPAS) ile yapılan elektrik satış anlaşmasının sona erdiğinin TREPAS'a bildirildiği,
- Bu esnada TREPAS'ın LNG Terminalinin 1 Nolu Bağlantı kullanıcısı olarak serbest piyasadan elektrik tedarik etmesini engellemek amacıyla, LNG Terminalinin serbest tüketici kaydını Piyasa Mali Uzlaşma Merkezine (PMUM) 2 Nolu Bağlantı kullanıcısı olarak ilettiğinin öğrenildiği,
- TREDAS'ın bölgedeki hakim durumunu kullanarak, LNG Terminalinin 2 Nolu Bağlantı kullanıcısı olduğunu belirterek ÇELİKLER'e dağıtım faturası kestiği, bu durumun da ÇELİKLER ile LNG Terminali arasında var olan anlaşmanın güvenilirliğine zarar verdiği,
- TREDAS ve TREPAS'ın bölgedeki hakim durumunu kullanarak, BOTAŞ'tan habersiz LNG Terminalini serbest tüketici yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal ettiği

hususları ifade edilmiş ve Kurumumuzun TREDAS ve TREPAS hakkında gerekli işlemleri yapması talep edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 25.11.2015 tarih ve 5631 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 30.12.2015 tarih ve 2015-1-96/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 06.01.2016 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 16-01/19-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 21.03.2016 tarih ve 2015-1-96/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; TREDAS ile LNG Tesisi arasındaki bağlantı uyuşmazlığının 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı, diğer yandan TREDAS ve TREPAŞ'ın ÇELİKLER'in faaliyetlerini zorlaştırarak 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğini ortaya koyabilecek ve ayrıca TREDAS/TREPAŞ'ın tüketicileri, bilgileri ve izinleri dışında, sistematik olarak serbest tüketici statüsüne geçirdiğine yönelik bulgulara da ulaşamamasından hareketle, TREDAS ve TREPAŞ hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve şikayetin reddedilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

(5) **I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. TREDAS

- (6) Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde elektrik dağıtım faaliyetini münhasıran yürütmekte olan TREDAS 1995 yılında bir kamu şirketi olarak kurulmuştur. 2011 yılında yapılan özelleştirme ihalesi sonucunda, TREDAS'ın 30 yıllık işletme hakkı IC İçtaş Enerji Yatırım A.Ş. tarafından devralınmıştır. Mevcut durumda TREDAS yaklaşık 2 milyon tüketiciye hizmet vermektedir. Buna ilaveten, TREDAS 2014 yılında 6,4 milyar kwh elektriğin dağıtımını gerçekleştirmiştir³. Nihai durumda, TREDAS IC Holding'in kontrolü altında bulunmaktadır.

I.1.2. TREPAŞ

- (7) TREPAŞ, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve EPDK'nın ilgili mevzuatı gereğince, dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin ayrıştırılmasına ilişkin getirilen yükümlülük kapsamında 01.01.2013 tarihinde kurulmuştur. TREPAŞ Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde Görevli Tedarik Şirketi⁴ (GTŞ) olarak, diğer bölgelerde ise Bağımsız Tedarikçi⁵ olarak faaliyet göstermektedir. Mevcut durumda TREPAŞ Türkiye çapında 1 milyonun üzerinde tüketiciye hizmet vermektedir⁶. Nihai durumda, TREPAŞ, IC Holding'in kontrolü altında bulunmaktadır

I.2. İlgili Ürün Pazarı ve İlgili Coğrafi Pazar

- (8) TREDAS ve TREPAŞ'ın faaliyet gösterdiği alanlar dikkate alınarak, işbu dosyada ilgili ürün pazarının elektrik perakende satış pazarı ile elektrik dağıtım pazarı olarak ele alınabileceği görülmüştür.
- (9) TREDAS'ın elektrik dağıtımından tek başına sorumlu ve TREPAŞ'ın da GTŞ unvanını haiz olduğu Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinin de ilgili coğrafi pazar olarak ele alınabileceği değerlendirilmektedir.
- (10) Ancak işbu dosya özelinde herhangi bir rekabetçi endişe bulunmaması sebebiyle, kesin bir ilgili ürün ve coğrafi pazar tanımlanmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır⁷.

³ <http://www.ictasenerji.com.tr/dagitim>

⁴ Görevli Tedarik Şirketleri, EPDK tarafından belirlenen serbest tüketici limitinin altında tüketimi bulunan tüketicilere ve anılan limitin üzerinde tüketime sahip olmakla birlikte, tedarikçisini seçme hakkını kullanmak istemeyen tüketicilere EPDK tarafından belirlenen tarifeler üzerinden elektrik tedarik etmekle yükümlüdürler.

⁵ Bağımsız Tedarikçi, sadece EPDK tarafından belirlenen serbest tüketici limitinin üzerinde kalan tüketicilere elektrik tedariki yapabilen şirket anlamına gelmektedir. Söz konusu limitin altında kalan tüketicilere sadece ilgili dağıtım bölgesinde bulunan GTŞ'ler elektrik tedarik edebilmektedir.

⁶ <http://www.ictasenerji.com.tr/trepas-2>

⁷ İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz para.20

I.3. Değerlendirme

- (11) İşbu dosyanın konusu oluşturan BOTAŞ başvurusu temel olarak iki iddiayı dile getirmektedir. Bunlardan ilki, LNG Tesisinin 2 numaralı dağıtım müşterisi değil, 1 numaralı iletim müşterisi olduğuna ve bu duruma rağmen TREDAS'ın LNG Tesisini dağıtım müşteri olarak kabul ederek, LNG Tesisinin tedarikçisine dağıtım faturası kesmeye devam ettiğine ilişkin iddihadır. İkincisi ise, TREDAS'ın BOTAŞ'ın bilgisi dışında LNG tesisini serbest tüketici statüsüne geçirmek, PMUM'a LNG tesisinin serbest tüketici kaydını dağıtım müşterisi (2 nolu bağlantı) olarak yapmak, LNG Tesisinin yaptığı ihaleyi¹ kazanan ÇELİKLER'e dağıtım faturası yollamaya devam etmek suretiyle LNG Tesisinin TREPAS dışındaki tedarikçilerden elektrik tedarik etmesinin zorlaştırıldığı iddiasıdır.
- (12) İlk iddianın, esasen fazladan kesilen fatura bedeline ilişkin ve bunun yanı sıra iletim ve dağıtım hatları arasındaki teknik ilişkilere dair olması ve konunun başvuru içeriğinde de yer verildiği üzere EPDK ile TEİAŞ tarafından değerlendirilerek alınan kararlar çerçevesinde şekillenmiş olması sebebiyle 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenebilecek bir husus olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (13) Diğer yandan, yapılan incelemelerde TREDAS/TREPAS'ın tüketicileri, bilgileri ve izinleri dışında, sistematik olarak serbest tüketici statüsüne geçirdiğine yönelik herhangi bir belge ya da bulgu elde edilememiştir. Bunun dışında, LNG Tesisine elektrik tedarik eden teşebbüs olan ÇELİKLER'e TREDAS tarafından kesilen dağıtım faturalarına ilişkin yapılan incelemelerde de, TREDAS'ın ÇELİKLER'in tedarik faaliyetini zorlaştırdığına ve LNG Tesisini TREPAS'a yönlendirdiğine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.
- (14) Sonuç olarak, dosya kapsamında yapılan incelemeler neticesinde TREDAS ile LNG Tesisinin arasındaki tesisin iletim müşterisi yerine dağıtım müşterisi olarak kabul edilmesinden kaynaklı fazladan kesilen fatura bedellerine ilişkin uyuşmazlığın 4054 sayılı Kanun'un kapsamında olmadığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca, TREDAS ile TREPAS'ın, Trakya elektrik dağıtım bölgesinde bulunan tüketicileri habersiz ve sistematik bir şekilde serbest tüketici olarak TREPAS'ın portföyüne geçirmesine yönelik bulgulara ve anılan teşebbüslerin ÇELİKLER'in faaliyetlerini zorlaştırdığına ilişkin delillere ulaşılammıştır. Belirtilen sebepler neticesinde, 4054 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi anlamında bir ihlalin söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.